

Priloga 5: PROGRAM JAVNE SLUŽBE V OLJKARSTVU ZA OBDOBJE OD 1. JANUARJA 2026 DO 31. DECEMBRA 2028**1 PREDNOSTNE USMERITVE**

Prednostne usmeritve javne službe v oljkarstvu so:

- introdukcija oljk;
- tehnologije pridelave oljk;
- ugotavljanje vrednosti oljk za predelavo.

2 PODROBNEJŠE NALOGE V OLJKARSTVU**2.1 Introdukcija oljk****Cilji:**

1. zagotavljanje neodvisnih podatkov o sortah oljk na podlagi večletnih fenoloških opazovanj, meritev parametrov vegetativne rasti in rodnosti ter pomoloških analiz plodov oljk, ki so prilagojene slovenskim pedoklimatskim razmeram, so odpornejše proti različnim škodljivcem in boleznim ter prispevajo k okolju prijaznim načinom pridelave ter višjim in kakovostnim pridelkom oljk;
2. z uvajanjem preizkušenih novih sort v pridelavo povečati izbiro sort, ki so odpornejše proti ekstremnim vremenskim razmeram oziroma prilagojene zaznamim in pričakovanim vplivom podnebnih sprememb, kot so pozebe ali suše, in so v skladu z zahtevami trajnostnega kmetijstva;
3. vzpostavitev novega poskusnega kolekcijskega nasada za preizkušanje sort oljk;
4. dopolnitev oziroma posodobitev Sadnega izbora za Slovenijo za oljko glede na rezultate preizkušanj sort;
5. učinkovita izmenjava in prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev;
6. dobro sodelovanje z ostalimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema znanja in inovacij v kmetijstvu (v nadaljnjem besedilu: sistem AKIS).

Podrobnejše naloge:

1. preizkušanje zanimivih tujih in lokalnih sort, primernih za okolju prijazno pridelavo in za uvajanje v pridelavo;
2. ocena volumna krošnje, kondicija drevesa;
3. spremljanje fenofaz (poudarek na cvetenju in dozorevanju);
4. spremljanje meteoroloških podatkov;
5. ocena rodnega nastavka in spremljanje rodnosti;
6. spremljanje občutljivosti za bolezni, škodljivce in vplive podnebnih sprememb;
7. ugotavljanje oljevitosti v laboratorijski oljarni in priprava vzorcev olja;
8. opredeljevanje in spremljanje značilnosti in kakovosti olja zanimivih sort in drugih genskih virov oljke;
9. spremljanje oploditve, preučevanje avtosterilnosti in avtofertilnosti sort ter določanje opraševalcev;
10. načrtovanje in vzpostavitev novega poskusnega kolekcijskega nasada za preizkušanje sort oljk;
11. izdelava oziroma posodobitev priporočil o primernosti posameznih sort za gojenje;
12. prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev (izvajanje usposabljanj, strokovnih posvetov, prikaz poskusov in rezultatov strokovnih nalog na dogodkih, objave na spletnih straneh javne službe v oljkarstvu, na Portalu znanja in v medijih);

13. sodelovanje z ministrstvi, drugimi izvajalci javnih služb ali raziskovalnega dela, nosilci javnih pooblastil po zakonu, ki ureja kmetijstvo, ter drugimi deležniki sistema AKIS;
14. priprava letnega programa dela javne službe v oljkarstvu ter spremljanje ciljev in kazalnikov za del, ki je povezan s to strokovno nalogo;
15. priprava vmesnih poročil in letnega poročila o introdukciji oljk, vključno z novimi tehnološkimi navodili in vsebinskimi povzetki strokovnih nalog, ki so oblikovani v skladu s predpisom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij za objavo na Portalu znanja;
16. mednarodno sodelovanje.

Metode dela:

Za introdukcijo oljk se uporabljajo metode, ki jih izvajalec opredeli v letnem programu dela.

Kazalniki za doseg ciljev:

1. število preizkušenih sort s priporočili za gojenje, zbranih v brošurah;
2. zbirka podatkov s priporočili za zasaditve v nove nasade;
3. vzpostavljen nov poskusni kolekcijski nasad za preizkušanje sort oljk;
4. število preizkušenih sort oljk, ki so vključene v Sadni izbor za Slovenijo;
5. število izvedenih oblik prenosa znanja do uporabnikov, kot so usposabljanja, strokovni posveti in druge oblike prenosa znanja;
6. število objav na Portalu znanja;
7. obseg sodelovanja z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS;
8. izdelan letni program ter vmesno in letno poročilo o introdukciji oljk;
9. obseg mednarodnega sodelovanja.

2.2 Tehnologije v konvencionalni, integrirani in ekološki pridelavi oljk**Cilji:**

1. optimizacija tehnoloških rešitev za pridelavo oljk za različne načine pridelave;
2. uvajanje novih tehnoloških rešitev, kot so avtomatizirani sistemi, digitalne tehnologije in energetske varčne metode;
3. hitrejše prilagajanje zaznamim in pričakovanim vplivom podnebnih sprememb;
4. pridobitev podatkov za oceno pridelka oljk;
5. učinkovita izmenjava in prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev;
6. dobro sodelovanje z ostalimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS.

Podrobnejše naloge:

1. preučitev obstoječih rezultatov različnih tehnologij pridelave;
2. preizkušanje novih tehnologij pridelave na izbranih sortah (rez, namakanje, gnojenje, digitalizacija in podobno);
3. preučevanje novih tehnoloških rešitev za ekološko pridelavo;
4. preučevanje vpliva različnih tehnologij na mikrobno združbo v oljčniku;
5. spremljanje prehranjenosti (analiza vsebnosti hranil v listih);
6. spremljanje rodnosti oljk (oploditev, avtosterilnost in avtofertilnost, opraševalne sorte);
7. spremljanje občutljivosti za abiotske in biotske dejavnike;
8. preučevanje vpliva različnih tehnologij na značilnosti oljčnega olja;
9. preizkušanje tehnologij, ki so prilagojene zaznamim in pričakovanim vplivom podnebnih sprememb;
10. poskus določitve pridelka oljk s sodobnimi oziroma digitalnimi tehnologijami;
11. prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev (izvajanje usposabljanj, strokovnih posvetov, prikaz poskusov in rezultatov strokovnih nalog na dogodkih, objave na spletnih straneh javne službe v oljkarstvu, na Portalu znanja in v medijih);

12. sodelovanje z ministrstvi, drugimi izvajalci javnih služb ali raziskovalnega dela, nosilci javnih pooblastil po zakonu, ki ureja kmetijstvo, ter drugimi deležniki sistema AKIS;
13. priprava letnega programa dela javne službe v oljkarstvu ter spremljanje ciljev in kazalnikov za del, ki je povezan s to strokovno nalogo;
14. priprava vmesnih poročil in letnega poročila o tehnologijah pridelave oljk, vključno z novimi tehnološkimi navodili in vsebinskimi povzetki strokovnih nalog, ki so oblikovani v skladu s predpisom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij za objavo na Portalu znanja;
15. mednarodno sodelovanje.

Metode dela:

Za nalogo tehnologije v konvencionalni, integrirani in ekološki pridelavi oljk se uporabljajo metode, ki jih izvajalec opredeli v letnem programu dela.

Kazalniki za dosego ciljev:

1. število izvedenih tehnoloških poskusov;
2. število pridobljenih podatkov za tehnološka navodila;
3. podatki za oceno pridelka oljk;
4. število izvedenih oblik prenosa znanja do uporabnikov, kot so usposabljanja, strokovni posveti in druge oblike prenosa znanja;
5. število objav na Portalu znanja;
6. obseg sodelovanja z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS;
7. izdelan letni program ter vmesno in letno poročilo o tehnologijah pridelave oljk;
8. obseg mednarodnega sodelovanja.

2.3 Ugotavljanje vrednosti oljk za predelavo**2.3.1 Spremljanje dozorevanja****Cilji:**

- določiti čas obiranja oljk, da bi dosegli primerno visok pridelek in primerno oljevitost (oziroma primernost za namizne oljke) ter hkrati dobro kakovost oljčnega olja in namiznih oljk;
- učinkovita izmenjava in prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev;
- dobro sodelovanje z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS.

Podrobnejše naloge:

1. tedensko vzorčenje ključnih sort za pridelavo v Sloveniji na petih do desetih lokacijah (v obdobju od sredine avgusta do novembra);
2. tedensko analiziranje osnovnih parametrov (oljevitost, indeks zrelosti, masa in trdota plodov, poškodovanost plodov in semena);
3. obdelava meteoroloških podatkov;
4. opredeljevanje in spremljanje značilnosti in kakovosti olja;
5. obveščanje pridelovalcev o dobljenih rezultatih in primernem času za obiranje ter seznanjanje pridelovalcev z načinom določitve primerne časa obiranja;
6. nadgradnja digitalne zbirke s podatki spremljanja dozorevanja (oljevitost in kakovost oljčnega olja);
7. prenos znanja na javno službo kmetijskega svetovanja in pridelovalce (izvajanje usposabljanj, strokovnih posvetov, prikaz poskusov in rezultatov strokovnih nalog na dogodkih, objave na spletnih straneh javne službe v oljkarstvu, na Portalu znanja in v medijih);
8. sodelovanje z ministrstvi, drugimi izvajalci javnih služb ali raziskovalnega dela, nosilci javnih pooblastil po zakonu, ki ureja kmetijstvo, ter drugimi deležniki sistema AKIS;

9. priprava letnega programa dela javne službe v oljkarstvu ter spremljanje ciljev in kazalnikov za del, ki je povezan s to strokovno nalogo;
10. priprava vmesnih poročil in letnega poročila o delu javne službe v oljkarstvu za del, ki je povezan s to strokovno nalogo, vključno z novimi tehnološkimi navodili in vsebinskimi povzetki strokovnih nalog, ki so oblikovani v skladu s predpisom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij za objavo na Portalu znanja;
11. mednarodno sodelovanje.

Metode dela:

Za nalogo spremljanje dozorevanja oljk se uporabljajo metode, ki jih izvajalec opredeli v letnem programu dela.

Kazalniki za doseg ciljev:

1. število pridelovalcev, obveščenih o primernem času obiranja oljk;
2. tedensko število zbranih in analiziranih vzorcev;
3. letno poročilo o povezavi meteoroloških podatkov z rezultati analiz pridelka oljk;
4. število izvedenih oblik prenosa znanja do uporabnikov, kot so usposabljanja, strokovni posveti in druge oblike prenosa znanja;
5. število objav na Portalu znanja;
6. obseg sodelovanja z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS;
7. izdelan letni program ter vmesno in letno poročilo o delu javne službe v oljkarstvu za del, ki je povezan s to strokovno nalogo;
8. obseg mednarodnega sodelovanja.

2.3.2 Spremljanje letnika**Cilji:**

1. izobraževanje pridelovalcev in kmetijskih svetovalcev na podlagi rezultatov spremljanja letnika in analize stanja po posameznih letnikih;
2. rezultate letnega spremljanja vpliva okolja (vreme, škodljivci ...) povezati z rezultati kakovosti med posameznimi letniki oljčnega olja, da bi lahko s primernimi ukrepi prilagajanja tem spremembam vplivali na izboljšanje kakovosti oljčnega olja;
3. zagotavljanje kontrolirane kakovosti oljčnega olja in odpravljanje vzrokov za neakovostno pridelavo oljk in proizvodnjo oljčnega olja v skladu z evropsko oziroma nacionalno zakonodajo;
4. večja zastopanost kakovostnega slovenskega oljčnega olja na trgu;
5. poznavanje kakovosti oljčnega olja med oljkarji, oljarji in potrošniki;
6. učinkovita izmenjava in prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev;
7. dobro sodelovanje z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS.

Podrobnejše naloge:

1. vzorčenje v oljarnah oziroma pri oljkarjih;
2. spremljanje kakovosti oljčnega olja na reprezentativnih vzorcih ob upoštevanju posodabljanja evropske zakonodaje o pravilih za preverjanje skladnosti tržnih standardov za oljčno olje in metodah za analizo značilnosti oljčnega olja;
3. spremljanje vpliva okoljskih in tehnoloških dejavnikov na fizikalno-kemijske in senzorične parametre kakovosti ter na sortno karakterizacijo v Sloveniji proizvedenega oljčnega olja;
4. nadgrajevanje digitalne zbirke podatkov o kakovosti in značilnostih slovenskega oljčnega olja;
5. prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev (izvajanje usposabljanj, strokovnih posvetov, prikaz poskusov in rezultatov strokovnih nalog na dogodkih, objave na spletnih straneh javne službe v oljkarstvu, na Portalu znanja in v medijih);

6. sodelovanje z ministrstvi, drugimi izvajalci javnih služb ali raziskovalnega dela, nosilci javnih pooblastil po zakonu, ki ureja kmetijstvo, ter drugimi deležniki sistema AKIS;
7. priprava letnega programa dela javne službe v oljkarstvu ter spremljanje ciljev in kazalnikov za del, ki je povezan s to strokovno nalogo;
8. priprava vmesnih poročil in letnega poročila o delu javne službe v oljkarstvu za del, ki je povezan s to strokovno nalogo, vključno z novimi tehnološkimi navodili in vsebinskimi povzetki strokovnih nalog, ki so oblikovani v skladu s predpisom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij za objavo na Portalu znanja.

Metode dela:

Za nalogo spremljanje letnika oljčnega olja se uporabljajo metode, ki jih izvajalec opredeli v letnem programu dela.

Kazalniki za dosego ciljev:

1. število analiziranih vzorcev;
2. primerjava letnikov;
3. izdelava ocene letnika;
4. nadgrajena digitalna zbirke podatkov o kakovosti in značilnostih slovenskega oljčnega olja;
5. število izvedenih oblik prenosa znanja do uporabnikov, kot so usposabljanja, strokovni posveti in druge oblike prenosa znanja;
6. število objav na Portalu znanja;
7. obseg sodelovanja z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS;
8. obseg mednarodnega sodelovanja;
9. izdelan letni program ter vmesno in letno poročilo o delu javne službe v oljkarstvu za del, ki je povezan s to strokovno nalogo.

2.3.3 Ugotavljanje vpliva novih tehnologij predelave oljk in shranjevanja olja na kakovost oljčnega olja**Cilji:**

- uvedba novih tehnologij predelave oljk in načinov shranjevanja oljčnega olja, ki bodo pripomogli k dvigu kakovosti oljčnega olja;
- učinkovita izmenjava in prenos znanja do javne službe kmetijskega svetovanja in pridelovalcev;
- dobro sodelovanje z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS.

Podrobnejše naloge:

1. obdelava do zdaj zbranih podatkov v okviru raznih projektov o vplivu novih tehnologij na kakovost oljčnega olja;
2. vzorčenje oljčnega olja;
3. kemijsko in senzorično vrednotenje oljčnega olja;
4. izdelava priporočil za pridelovalce;
5. prenos znanja na javno službo kmetijskega svetovanja in pridelovalce (izvajanje usposabljanj, strokovnih posvetov, prikaz poskusov in rezultatov strokovnih nalog na dogodkih, objave na spletnih straneh javne službe v oljkarstvu, na Portalu znanja in v medijih);
6. sodelovanje z ministrstvi, drugimi izvajalci javnih služb ali raziskovalnega dela, nosilci javnih pooblastil po zakonu, ki ureja kmetijstvo, ter drugimi deležniki sistema AKIS;
7. priprava letnega programa dela javne službe v oljkarstvu ter spremljanje ciljev in kazalnikov za del, ki je povezan s to strokovno nalogo;
8. priprava vmesnih poročil in letnega poročila o delu javne službe v oljkarstvu za del, ki je povezan s to strokovno nalogo, vključno z novimi tehnološkimi navodili in vsebinskimi povzetki strokovnih

nalog, ki so oblikovani v skladu s predpisom o dostopnosti spletišč in mobilnih aplikacij za objavo na Portalu znanja;

9. mednarodno sodelovanje.

Metode dela:

Za nalogo ugotavljanje vpliva novih tehnologij predelave oljk in shranjevanja olja na kakovost oljčnega olja se uporabljajo metode, ki jih izvajalec opredeli v letnem programu dela.

Kazalniki za doseg ciljev:

1. število analiziranih podatkov o vplivu novih tehnologij;
 2. število spremljanih in uveljavljenih mednarodnih trendov, novih tehnologij in metod predelave;
 3. število izvedenih izobraževanj za oljarje oziroma oljkarje;
 4. število kemijskih analiz in senzoričnih ocen oljčnega olja;
 5. izdelana priporočila za pridelovalce;
 6. število izvedenih oblik prenosa znanja do uporabnikov, kot so usposabljanja, strokovni posveti in druge oblike prenosa znanja;
 7. število objav na Portalu znanja;
 8. obseg sodelovanja z drugimi javnimi službami na področju kmetijstva in drugimi deležniki sistema AKIS;
 9. izdelan letni program ter vmesno in letno poročilo o delu javne službe v oljkarstvu za del, ki je povezan s to strokovno nalogo;
 10. obseg mednarodnega sodelovanja.
-